

Bilag til bet. og indst. vedr. forskudsvisse udbetalinger til arbejdsløhedskasserne

holdt med reglerne om anlæggelse af rigsretssag fører til, at en kommissionsdomstol må afholde sig fra at give udtryk for, hvorvidt en ministers forhold må antages at udgøre en strafbar krænkelse af ministeransvarlighedsloven.

Denne opfattelse er også tidligere kommet til udtryk i en udtalelse fra den daværende justitsminister i 1968 i folketinget i anledning af den forespørgselsdebat, der fandt sted, efter at kommissionsdomstolen af 2. oktober 1968 havde afgivet sin beretning i »Kildeskattehus-sagen«.

Kommissionsdomstolen i kildeskattesagen havde efter kommissoriet alene haft til opgave at »klarlægge de nærmere omstændigheder ved fremskaffelse af lokaler til kildeskattedministrationsen.«

I anledning af en stillet dagsorden om, at man skulle anmode kommissionsdomstolens formand eller en anden dommer »om på grundlag af det allerede tilvejebragte materiale samt de oplysninger, der kan indhentes i finansudvalget, at fremkomme med en vurdering af omstændighederne i forbindelse med leje og køb af kildeskattehuset«, udtalte justitsministeren, (Folketingstidende 1968-69, F. sp. 6458-6460):

»... Efter grundloven påhviler det folketinget at tage stilling til, om der skal gøres politisk eller retligt ansvar gældende over for en minister, og folketinget kan eventuelt træffe beslutning om at sætte en minister under tiltale ved rigsretten. En sådan afgørelse må folketinget træffe på egen hånd på grundlag af det materiale, som måtte foreligge for tinget om den pågældende ministers forhold. Bedømmelsen af disse forhold tilkommer folketinget, og tinget kan ikke få domstolens bistand ved foretagelse af denne bedømmelse. Herved ville man på en principielt særdeles uheldig måde kunne foregribe en eventuel senere afgørelse ved rigsretten eller gøre domstolene til en katebald i politiske sager. En sådan bistand fra domstolene vil efter regeringens opfattelse heller ikke kunne opnås ved, at folketinget skulle anmode en eller flere dommere om at foretage en bedømmelse af en ministers forhold. Herved ville man, om end kun indirekte, også opnå domstolens bistand til en vur-

dering, som det påhviler folketinget og folketinget alene at foretage.

.....

Det står altså klart og tydeligt i grundloven, at i de sager, der bliver anlagt mod ministrene for deres embedsførelse, er det rigsretten, der skal foretage påkendelsen, og regeringen må derfor fastholde, at folketinget og kun folketinget bør bedømme det materiale, som er tilvejebragt af kommissionsdomstolen...«

2. Baggrunden for nedsættelsen af en kommissionsdomstol til at undersøge visse forhold vedrørende post- og telegrafvæsenet var som bekendt rigsrevisionens beretning af 6. august 1981 om post- og telegrafvæsenets ressourceforbrug og ressourcestyring i 1980 og statsrevisorernes bemærkninger af 19. august 1981.

Det kunne på dette grundlag ikke udelukkes, at også ministres forhold var af betydning for undersøgelsen.

På baggrund af de synspunkter af statsretlig karakter, der er anført ovenfor under pkt. 1, blev kommissoriet for kommissionsdomstolen i lovforslaget udformet således, at domstolen skal »klarlægge, om der foreligger fejl eller forsømmelser, som kan give anledning til, at et retligt ansvar søges gennemført«.

Det blev af de nævnte grunde ikke pålagt kommissionsdomstolen selv at udtale sig om, hvorvidt et retligt ansvar kunne gøres gældende mod nogen, således som det flere gange har været fastsat i kommissorier i sager, der alene omfatter offentlig ansatte - f.eks. kommissoriet i sagen fra 1982 om affyring af et harpoon-missil og kommissoriet i »DSB-sagen« fra 1968.

Kommissoriet for P & T-kommissionsdomstolen udelukker imidlertid ikke, at kommissionsdomstolen udtaler sig om, hvem et retligt ansvar kan søges gennemført mod, når dette sker under hensyntagen til de principper, der er anført ovenfor under pkt. 1.

3. I skrivelse af 5. november 1981 besvarede justitsministeriet en anmodning fra det folketingsudvalg, der behandlede lovforslaget om kommissionsdomstolens vedrørende post- og telegrafvæsenet, om en uddybende udtalelse om, hvilke myndigheder og institutioner der af kommissionsdomstolen vil kunne inddrages i undersøgelsen.